

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål AJ

”Ministeren bedes redegøre for og svare på, hvorfor regeringen forhøjer gebyrerne for mark- og gårdslagtinger til skade for dyrevelfærden, biodiversiteten, landmændene og naturplejerne, som hidtil har udført et godt arbejde med at afgræsse græsarealerne, hvilket de nu bliver stærkt begrænset i på grund af regeringens fordyrende gebyromkostninger.”

”Ministeren bedes ligeledes redegøre for og svare på, hvilke alternative løsninger ministeren kan foreslå, så den påtænkte gebyrstigning undgås, og hvilke initiativer vil ministeren tage i sagen. Der henvises bl.a. til artiklen ”Naturplejer: Dyre gebyrer for markslagtinger går i mod ønsket om mere dyrevelfærd”, LandbrugsAvisen.dk, den 16. december 2020.”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Erling Bonnesen (V), Lise Beck (DF), Per Larsen (K), Peter Seier Christensen (NB) og Henrik Dahl (LA).

Svar

Først og fremmest tak for at tage initiativ til samrådet og tak for de spørgsmål, der er stillet.

Allerførst vil jeg slå fast, at den danske fødevarerektor er kendt for sin høje kvalitet og sit store og forskelligartede udbud.

Samtidig efterspørger flere danske forbrugere og restauranter fødevarer, som har en god historie, og som de kender oprindelsen af.

Det er en udvikling, som ikke mindst er blevet højaktuel i forbindelse med de nye klimavenlige kostråd. Her anbefaler vi danskerne at spise mindre kød.

Og ganske naturligt, så vil flere danskere sige til sig selv: ”Hvis jeg skal spise mindre kød, så vil jeg bruge lejligheden til at sætte mine helt egne specifikke krav til det kød, jeg spiser”.

Det er her, at lokalt producerede kvalitetsfødevarer med en god historie spiller helt perfekt ind.

God dyrevelfærd, biodiversitet og muligheden for at støtte lokale producenter er netop nogle af de hensyn, som kød fra kreaturer, der slagtes i besætningen, ofte lever op til.

Den produktion og den udvikling vil regeringen og jeg som minister gerne bakke op om og være med til at fremme.

Derfor har det også været vigtigt for mig, at vi får etableret løsninger, hvor det fortsat er rentabelt for landmændene at have dyr til afgræsning.

I den forbindelse har jeg stort fokus på, at der ikke lægges hindringer i vejen i form af gebyrer eller lignende, der kan få unødige negative konsekvenser. Hverken for dyrevelfærden, biodiversiteten eller landmændenes økonomi.

Derfor har vi etableret to løsninger for at sikre den lokale produktion af kvalitetsfødevarer. Løsninger, der tilgodeser, at dyrene fortsat kan blive slagtet i besætningerne.

Men også løsninger, der både lever op til alle krav i lovgivningen og giver landmændene mulighed for at levere på forbrugernes specifikke krav. Det drejer sig for eksempel om specifikke krav til dyrevelfærd, grøn produktion og om, at fødevarerne er produceret lokalt.

Gårdslagtningsmodellen

Den ene løsning er gårdslagtningsmodellen. Den er udviklet til landmænd, der ønsker at skåne deres dyr for transporten til slagteriet.

Her foretages slagtingen under et autoriseret slagteris ansvar. For den løsning gælder, at kontrollen er omfattet af støtte, hvis slagtingen sker i samarbejde med et lille slagteri.

Gebyret for kontrollen er på 1.742 kr. som minimumssats. Men når slagtingen sker på et lille slagteri, så betyder støtteordningen for mindre slagtehuse, at udgiften reelt kun er godt $\frac{1}{4}$ af de satser, der er refereret til i artiklen.

Mindstebetalingen er derfor ikke de anførte 1.742 kr., men ca. 466 kr. Et niveau, som jeg ikke tror vil afholde nogen fra at benytte ordningen.

Nødslagtinger og slagting af ”uhåndterbare vilde dyr”.

Den anden løsning gælder for to typer slagting. Nemlig dels for nødslagtinger og dels for slagting af såkaldt ”uhåndterbare vilde” dyr.

Når det drejer sig om nødslagtinger, så er det slagtinger, der foretages på stedet, fordi dyret er kommet til skade – for eksempel har brækket et ben.

Ved nødslagtinger har det hidtil været de praktiserende dyrlæger, der udførte kontrollen af de levende dyr før slagting.

Når det gælder ”uhåndterbare vilde” dyr, så er der ikke tale om, at dyrene er nødlidende. Det er derimod dyr, hvor det vil indebære en sikkerhedsrisiko for mennesker at indfange, laste og transportere dem.

Derfor har vi i Danmark indtil nu tilladt, at de praktiserende dyrlæger, ligesom ved nødslagtinger, har udført kontrollen af de levende dyr før slagting.

Jeg skal dog understrege, at det har været en ren dansk ordning.

Gebyrerne for nødslagting og slagting af ”uhåndterbare vilde” dyr var ved indførelsen den 1. januar 2021 baseret på en timeafregning. Det gav imidlertid anledning til kritik fra flere sider.

Gebyromkostningerne ville give betydelige merudgifter for landmændene, og det var kritikernes bekymring, at det ikke længere ville være rentabelt for landmændene at have dyr til afgræsning.

Samtidig var der bekymring for biodiversiteten og konsekvenserne for de lokale erhverv, der var tilknyttet til slagting af dyrene.

Endelig blev jeg fra flere sider gjort opmærksom på, at kontrollen i langt de fleste tilfælde blev klaret på kortere tid, og at timeafregning derfor var uforholdsmæssigt dyrt.

Jeg har lyttet til kritikken. Og jeg bad derfor Fødevarestyrelsen i slutningen af januar om at ændre afregningen fra timebetaling til kvartersbetaling. På den måde betaler landmanden kun for den tid, kontrollen tager. Gebyret er ændret med tilbagevirkende kraft.

Fødevarestyrelsen oplyser, at det er deres klare forventning, at ændringen vil nedbringe udgifterne for landmændene, så det også fremover er økonomisk rentabelt at have dyr til afgræsning.

Spørgerne henviser til en artikel på Landbrugsavisen.dk fra den 16. december 2020. Den gebyrstigning, som artiklen omtaler, handler om de oprindelige gebyrer, der var baseret på timeafregning

og tager ikke højde for den reduktion, der blev indført med tilbagevirkende kraft i slutningen af januar 2021.

Og så synes jeg, at det er vigtigt at huske på, at Fødevarestyrelsen har indført gebyrer for kontrol med slagtninger i besætningerne på baggrund af en ny kontrolforordning. Det er altså ikke noget, som vi har fundet på selv.

Den nye kontrolforordning stiller krav om, at dyrlægekontrollen i forbindelse med slagtninger skal foretages af en embedsdyrlæge. Dette gælder, uanset om der er tale om gårdslagtninger, nødslagtninger eller slagtning af ”uhåndterbare vilde” dyr. Embedsdyrlæger er ansat af Fødevarestyrelsen.

Kravet om kontrol af embedsdyrlæger gælder for alle slagtninger.

Kommissionen har lagt vægt på, at når dyr slagtes uden for slagteri, så er der tale om en kontrol, som indeholder flere udfordringer end rutinekontrollen på slagterierne. Kommissionen har også lagt vægt på, at det er vigtigt at sikre kontrollens uafhængighed og habilitet.

EU-bestemmelserne giver mulighed for at udnævne embedsdyrlæger til begrænsede opgaver. Den mulighed har Fødevarestyrelsen udnyttet for at få så smidig en implementering af de nye regler som muligt.

For stadig at have hurtig adgang til lokale dyrlæger har Fødevarestyrelsen aftalt med Dyrlægeforeningen, at praktiserende dyrlæger kan udnævnes til embedsdyrlæger.

Aftalen mellem Fødevarestyrelsen og Den danske Dyrlægeforening om frikøb af praktiserende dyrlæger har den fordel, at Fødevarestyrelsen kun

frikøber vagtembedsdyrlæger i det helt konkrete omfang, der er behov for det.

Til gengæld har det været et krav fra Dyr lægeforeningen, at Fødevarestyrelsen ud over løn til embedsdyrlægen også skal betale dyrlægepraksis et beløb for at kunne frikøbe dyrlæger.

Fødevarestyrelsen har ikke fastansat personale som alternativ, fordi Fødevarestyrelsen ikke har samme geografiske dækning som dyrlægepraksis.

Gebyret for landmanden er fastsat, så det dækker Fødevarestyrelsens forventede udgifter i forbindelse med udførelsen af opgaven på basis af de betalingskrav, som Dyr lægeforeningen har stillet. Det svarer til det almindelige princip for Fødevarestyrelsens gebyrordninger.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg er glad for, at det har været muligt at etablere ordninger, der sikrer gode

lokale fødevarer også fremover. Til stor glæde for landmænd, forbrugere og restauranter.

Men vi skal også huske på, at som hovedregel er der rigtig god grund til, at dyrene sendes på slagteri, hvor både indretning og infrastruktur er præcist tilpasset til slagteprocessen.

Men den danske fødevarebranche er kendt for at være fleksibel og imødekomme specifikke ønsker fra forbrugerne. Det har vi gjort med de nye løsninger, og det, mener jeg, at vi kan være godt tilfredse med.

Samtidigt er det min klare forventning, at gebyrerne nu er på et niveau, der også fremover gør det økonomisk rentabelt for landmanden at have kreaturer til afgræsning.

Tak for ordet.